

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในบทสุดท้ายนี้จะเป็นบทที่ครอบคลุม สรุปการวิจัยทั้งหมด จะกล่าวถึงความมุ่งหมาย สมมุติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและแหล่งที่มาของข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทางด้านสื่อการสอน (Instructional Media) และเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน (Instructional Technology) ของบรรดามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่อยู่ในโครงการวิจัยนี้
2. เพื่อศึกษาถึงประสบการณ์เกี่ยวกับสื่อทัศนศึกษา และประสบการณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน ของบรรดาอาจารย์ต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่สื่อทัศนศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสื่อการสอน เทคโนโลยีทางการเรียนการสอนและบริการที่เกี่ยวข้อง ทั้งของบรรดาอาจารย์และเจ้าหน้าที่สื่อ
4. เพื่อส่งเสริมและเป็นการเผยแพร่คุณค่าของเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนที่มีต่อการดำเนินการศึกษา

ปัญหาสำหรับการวิจัย

ปัญหาที่เลือกสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. สํารวจจำนวนหน่วยงานที่ให้บริการทาง สโศตทัศน์ศึกษา หรือวัสดุอุปกรณ์ การสอนแก่บรรคาคาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
2. สํารวจจำนวนสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่เป็นปัจจุบัน
3. ศึกษาถึงประสพการณ์ทางด้าน สโศตทัศน์ศึกษา และทางด้านเทคโนโลยี การเรียนการสอนของทั้งบรรคาคาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ สโศตฯ
4. ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการ เกี่ยวกับสื่อการสอนของบรรคาคาจารย์ ต่าง ๆ ในเรื่องต่อไปนี้
 - 4.1 ความต้องการใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ
 - 4.2 ความต้องการผู้ช่วยเหลือควบคุม ใช้สื่อประกอบการสอน บางประเภท
 - 4.3 ความต้องการทราบแหล่งของสื่อการสอนและบริการที่เกี่ยวข้อง
 - 4.4 ความต้องการมีเครื่องมืออีกบางประเภทไว้ผลิตอุปกรณ์การสอน
 - 4.5 ความต้องการประสพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม
5. ศึกษาความต้องการด้านต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ สโศตทัศน์ศึกษา ทั้งในส่วน ที่เกี่ยวกับตนเองและส่วนการปรับปรุงขยายงานด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน ในเรื่องต่อไปนี้
 - 5.1 ความต้องการปรับปรุงตนเองในด้านต่าง ๆ ที่จะมีส่วนช่วย ในการดำเนินงาน สโศตทัศน์ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
 - 5.2 ทัศนีย หรือหน่วยงานที่ให้บริการ
 - 5.3 บุคคลลากร
 - 5.4 งบประมาณ

สมมุติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสมมุติฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้

1. มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีความต้องการในการส่งเสริมและปรับปรุงงานที่เกี่ยวกับสื่อการสอนหรือสื่อทัศนศึกษาและบริการที่เกี่ยวข้อง
2. ความต้องการด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ผู้สอนในส่วนที่เกี่ยวกับสื่อการสอน ไม่มีความแตกต่างกัน
3. ความต้องการของเจ้าหน้าที่สื่อทัศนศึกษา ไม่แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างและแหล่งที่มาของข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างเลือกจากอาจารย์ประจำที่ทำการสอนอยู่เป็นปัจจุบัน ในคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในโครงการวิจัยนี้ เลือกมาคณะละประมาณ 10% โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างควยวิธี Systematic Random Sampling รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 300 คน ส่วนเจ้าหน้าที่สื่อฯ เลือกเอาที่มีอยู่ทั้งหมดในทุกมหาวิทยาลัยที่อยู่ในโครงการวิจัยนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ และแบบสอบถามประกอบการสำรวจสำหรับเจ้าหน้าที่สื่อฯ ซึ่งเครื่องมือทั้งสองชนิดนี้ค่าแห่งความเชื่อถือได้สูง คือ $r = .93$ และ $r = .89$ ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

เมื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ไปติดต่อโดยตรงกับเลขาธิการคณะต่าง ๆ และสภาการศึกษาแห่งชาติเพื่อขอ

รายละเอียดเกี่ยวกับอาจารย์ ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอพบเจ้าหน้าที่โสตฯ เพื่อสัมภาษณ์และสำรวจรายการอุปกรณต่าง ๆ วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ อัตราค่าเป็นร้อยละ จำนวนความถี่ ค่าเฉลี่ยโดยการกำหนดน้ำหนักตามตาราง อัตราการประมาณค่า และการเปรียบเทียบความแตกต่างของความถี่ต่าง ๆ เกี่ยวกับสื่อการสอนและบริการที่เกี่ยวข้องด้วย $t - test$

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับ สถานภาพและความต้องการทางด้านการสอนและเทคโนโลยีทางโสตทัศนศึกษา ของบรรดาอาจารย์และเจ้าหน้าที่โสตฯ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ข้อมูลในการวิจัยนี้ได้จากแบบสอบถามและแบบสอบถามประกอบการสำรวจ ที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีค่าแห่งความเชื่อถือได้และมีความเที่ยงตรงสูง

ผลของการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะสรุปผลของการวิจัยได้ดังนี้
ทางด้านสถานภาพ

1. ประเภทอาจารย์และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา

- 1.1 อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชายร้อยละ 52.07 และเป็นหญิงร้อยละ 47.93 ส่วนเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษามีจำนวนทั้งหมด 10 คน และในจำนวนดังกล่าวเป็นชายเสีย 9 คน
- 1.2 อาจารย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.36 มีอายุอยู่ระหว่าง 26 - 35 ปี (144 คน) ทางด้านเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาก็เช่นเดียวกัน คือ

ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 – 35 ปี (6 คน)

- 1.3 ทางค่านูฉิของอาจารย์ปรากฏว่าเป็นปริญญาเอกร้อยละ 6.45
ปริญญาโทร้อยละ 50.96 และปริญญาตรีร้อยละ 42.86
- 1.4 ทางค่านูฉิของเจ้าหน้าที่โศคทศนศึคษา ปรากฏว่ามีฉิปริญญาโท
4 คน ปริญญาตรี 3 คน และฉิในระดับค้ำกว่าปริญญาตรี 3 คน
ในค่านูฉิทางโศคทศนศึคษาปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ ที่มีฉิทางโศคทา
เพียง 5 คน ในจำนวนคังกล่าว เป็นฉิประกาศนียบัตรชั้นสูง
วิชาเฉพาะโศคทศนศึคษา 1 คน ปริญญาโท 3 คน และฉิเหนือ
ระดับปริญญาโทอีก 1 คน
- 1.5 ทางค่านประสบการณทางการสอนของอาจารย์ปรากฏว่าอาจารย์
ที่มีประสบการณทางการสอนระหว่าง 1 – 6 ปีมีจำนวนสูงสุด
ร้อยละ 59.61 รองลงมาเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณทาง
การสอนระหว่าง 7 – 12 ปี ร้อยละ 20.27 แสดงให้เห็นว่า
อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณทางการสอนมากพอสมควร
- 1.6 ในค่านจำนวนวิชาที่ทำการสอน ปรากฏว่า มีอาจารย์อยู่ร้อยละ
69.08 สอมากกว่าหนึ่งวิชา ส่วนอาจารย์ที่ทำการสอนวิชา
เดียวมีร้อยละ 30.92 อาจารย์ที่ทำการสอนวิชาเดียวปรากฏว่า
มีอัตราชั่วโมงสอนระหว่าง 6 – 15 ชั่วโมงเป็นจำนวนสูงสุด
ส่วนอาจารย์ที่ทำการสอนมากกว่าหนึ่งวิชาที่ทำการสอนระหว่าง
6 – 15 ชั่วโมง เป็นจำนวนสูงสุดเช่นกัน จะเห็นได้ว่าอัตรา
ชั่วโมงทำการสอนอยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน
- 1.7 ทางค่านตำแหน่งทางวิชาการปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็น
อาจารย์โทสูงสุดร้อยละ 55.76 เป็นอาจารย์ตรีร้อยละ 21.20
อาจารย์เอกร้อยละ 13.36 เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรอง-
ศาสตราจารย์ร้อยละ 8.76 ส่วนศาสตราจารย์มีร้อยละ 0.91

จึงเห็นได้ว่าข้อมูลโคกระจัดกระจายมาจากทุกกลุ่มในอัตราส่วนที่พอเหมาะ

2. เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางไสตทัศน์ศึกษา

- 2.1 ทางด้านประสิทธิภาพทางไสตทัศน์ศึกษาของอาจารย์ปรากฏว่า อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาทางไสต มาโดยตรงมีเพียงร้อยละ 3.69 อาจารย์ที่เคยเรียนมาบ้างบางวิชา มีร้อยละ 39.17 ที่เคยรับการอบรมมาบ้าง มีร้อยละ 15.21 ที่ศึกษาหาความรู้จากเอกสารตำราต่าง ๆ ด้วยตนเองมีร้อยละ 39.63 ส่วนผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์หรือเคยศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเลยมีถึงร้อยละ 17.05 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางไสตทัศน์ศึกษาบ้างพอสมควร
- 2.2 ประสิทธิภาพทางไสตทัศน์ศึกษาของเจ้าหน้าที่ไสต ปรากฏว่ามีประสิทธิภาพทางไสต มากพอสมควรคือ มีที่สำเร็จปริญญาโททางไสตทัศน์ศึกษาโดยตรง 3 คน วุฒิประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะไสตทัศน์ศึกษา 1 คน และวุฒิเหนือระดับปริญญาโทอีก 1 คน จะเห็นได้ว่าครึ่งหนึ่ง หรือร้อยละ 50.00 ของเจ้าหน้าที่ไสต ทั้งหมดมีประสบการณ์ทางไสตทัศน์ศึกษาโดยตรง ส่วนเจ้าหน้าที่ไสตทัศน์ศึกษาที่ขาดประสบการณ์มาก่อนไม่มีปรากฏ

3. เกี่ยวกับจำนวนหน่วยงานและเวลาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

- 3.1 จากการสำรวจจำนวนหน่วยงานที่ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอน ในคณะต่าง ๆ ของทุกมหาวิทยาลัยซึ่งมีรวมกันทั้งสิ้น 40 คณะ ปรากฏว่ามีหน่วยงานดังกล่าวเพียง 10 คณะ หรือประมาณร้อยละ 25.00 ในจำนวนดังกล่าว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีแห่งละ 2 หน่วย นอกนั้นมีแห่งละหนึ่งหน่วย จากการสำรวจได้พบว่า อุปกรณ์การสอนส่วนใหญ่อยู่ตามแผนกวิชาต่าง ๆ แยกกันไป การใช้หรือไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนขึ้นอยู่กับความพอใจ ความสะดวก และสภาพที่อำนวยความสะดวกการใช้อุปกรณ์

3.2 ในด้านที่เกี่ยวกับเวลาซึ่งเจ้าหน้าที่โสตฯ ใช้ในการปฏิบัติงาน ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีงานอย่างอื่นที่ต้องกระทำอยู่ด้วย ในจำนวนทั้งหมดปรากฏว่ามีที่ทำงานเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษาตลอด เวลาเพียง 2 คนเท่านั้น มีที่ปฏิบัติประมาณ $\frac{3}{4}$ ของเวลาทั้งหมด อีก 3 คน และที่ปฏิบัติงานไม่เกินครึ่งหนึ่งของเวลาทั้งหมดมี 4 คน จะเห็นได้ว่าการทำงานทางโสตฯ โดยทั่ว ๆ ไปได้ ไม่ได้เต็มที่เท่าที่ควร

4. ประเภทของกิจกรรมและบริการทางโสตทัศนศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

4.1 กิจกรรมและบริการทางโสตฯ มีแตกต่างกันออกไป หน่วยงานทุกหน่วยให้บริการในการแจกจ่าย ให้อืม ช่วยติดตอขออืมอุปกรณ์ ให้แก่อาจารย์ หน่วยงานส่วนใหญ่ให้บริการเจ้าหน้าที่ช่วยควบคุม อุปกรณ์และให้คำปรึกษาแก่อาจารย์ในการเลือกอุปกรณ์ประกอบการสอน หน่วยงานที่ให้บริการทางการผลิตมี 7 หน่วย ที่ให้การอบรมวิธีผลิตวิธีใช้อุปกรณ์แก่อาจารย์มี 3 หน่วย และหน่วยงานที่จัดทำรายการวัสดุอุปกรณ์ไว้อำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ในการเลือกใช้มีเพียง 2 หน่วยเท่านั้น

4.2 รายการอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังที่ปรากฏในรายการสำรวจ (ตารางที่ 18 หน้า 101) ปรากฏว่าทุกมหาวิทยาลัยมีสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ มากพอสมควร ดังเช่น มีเครื่องฉายภาพยนตร์ 16 ม.ม. ถึง

33 เครื่อง เครื่องฉายสไลด์และฟิล์มสตริป 37 เครื่อง เครื่อง
ฉายภาพข้ามศรีระ 24 เครื่อง เครื่องบันทึกเสียง 58 เครื่อง
กล้องถ่ายภาพนิ่ง 81 กล้อง กล้องถ่ายภาพยนตร์ 14 กล้อง
และมีจำนวน Booth ในห้องปฏิบัติการทางภาษารวมกันทั้งสิ้น
304 Booths มีสถานีวิทยุเผยแพร่ทางการศึกษา 4 สถานี และ
รายการสื่อการสอนชนิดอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อพิจารณา
ถึงความต้องการของแต่ละแห่งแล้ว ปรากฏว่ายังไม่เพียงพอ

5. ทางค่านงบประมาณดำเนินการทาง โสตทัศนศึกษา

ในส่วนที่เกี่ยวกับงบประมาณ ปรากฏว่าหน่วยบริการงานโสตฯ ทุกหน่วย
(9 แห่ง) ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอกับความจำเป็นในการดำเนินงาน
ให้มีประสิทธิภาพสูง และมีอยู่หนึ่งแห่งที่เป็นหน่วยงานลอย ๆ ไม่มีการจัด
สรรงบประมาณให้ ในจำนวน 9 แห่งที่ได้รับงบประมาณ ปรากฏว่ามีอยู่
เพียง 4 แห่งเท่านั้นที่ได้รับงบประมาณซึ่งจัดสรรไว้โดยเฉพาะงานทาง
ค่านโสตฯ นอกจากนั้นเป็นงบประมาณที่จัดไว้ร่วมกับรายการงบประมาณ
ค่าใช้จ่ายอย่างอื่น ๆ ของสถาบันการศึกษานั้น ๆ

6. ทางค่าประสบการณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนบางประการ ของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ โสตทัศนศึกษา

จากการศึกษาถึงประสบการณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ
บางประการของอาจารย์ และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาได้พบว่า จาก
การพิจารณาค่าเฉลี่ยประสบการณ์ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา
มีประสบการณ์ในเรื่องเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนใหม่ ๆ อยู่ใน
เกณฑ์สูงกว่าอาจารย์ (ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 21)

ในหมู่อาจารย์ปรากฏว่ามีประสบการณ์โดยตรงกับห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นจำนวนมาก ร่องลงมาเป็นประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาแบบอิสระ

ในหมู่เจ้าหน้าที่โสตฯ มีประสบการณ์ตรงกับห้องปฏิบัติการทางภาษาสูงสุด แต่ร่องลงมาเป็นประสบการณ์เกี่ยวกับฟิล์มแบบลูป ส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในระดับที่เคยศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนแทบทุกประเภท

ในส่วนที่ขาดประสบการณ์ปรากฏว่าทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่โสตฯ ขาดในเรื่อง Modern Study Carrel มากที่สุด ร่องลงมาเป็น คอมพิวเตอร์ช่วยการสอนภาพยนตร์แบบลูป และเครื่องบันทึกโทรทัศน์

ทางด้านความต้องการ

1. ประเภทอาจารย์

- 1.1 ความต้องการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ปรากฏว่า ความต้องการใช้ภาพยนตร์ 16 ม.ม. มีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงสุด ร่องลงมาเป็น สไลด์ ภาพแบบต่าง ๆ ประกอบการสอน ของจริงและของตัวอย่าง เครื่องบันทึกเสียงตามลำคัม
- 1.2 ความต้องการผู้ช่วยเหลือ ควบคุมและใช้สื่อประกอบการสอน บางประเภทปรากฏว่า ความต้องการผู้ช่วยเหลือในการควบคุมใช้เครื่องฉายภาพยนตร์มีสูงสุด ร่องลงมาเป็น เครื่องฉายสไลด์ ฟิล์มสตริป เครื่องขยายเสียงและเครื่องบันทึกเสียง
- 1.3 ความต้องการทราบแหล่งสื่อการสอนปรากฏว่า ต้องการทราบแหล่งเกี่ยวกับภาพยนตร์ประกอบการสอนมีสูงสุด ร่องลงมา

เป็นสไลด์ ของตัวอย่างของจริงและภาพแบบต่าง ๆ ประกอบ
การสอน

- 1.4 ความต้องการมีเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์การสอน ปรากฏว่า
ส่วนใหญ่ต้องการ เครื่องฉายสไลด์ภาพหรือเอกซาร ร่องลง
มาเป็นกล้องถ่ายภาพ เครื่องบันทึกเสียงและเทป
- 1.5 ความต้องการประสบการณ์เพิ่มเติม ปรากฏว่า ต้องการ
ประสบการณ์ในเรื่องการใช้เครื่องฉายประเภทต่าง ๆ อยู่ใน
เกณฑ์สูงสุด ร่องลงมาเป็นการใช้เครื่องบันทึกเสียง และ
การทำสไลด์ ความต้องการในเรื่องการผลิตรายการวิทยุเพื่อ
การศึกษาและการทำสไลด์จุลทัศน์น้อยที่สุด
- 1.6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความ ต้องการ ปรากฏว่า
ส่วนใหญ่อาจารย์ทุกมหาวิทยาลัยมีความต้องการพอ ๆ กัน คือ
อยู่ในขั้นต้องการปานกลาง และต้องการปานกลางระดับสูง
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอยู่บ้างในบางรายการและ
บางมหาวิทยาลัยเท่านั้น **คงจะเห็นได้ในตารางที่ 27 - 34**
แต่เมื่อพิจารณาโดยส่วนใหญ่ทั่วไปแล้ว ไม่แตกต่างกัน

2. ประเภทเจ้าหน้าที่สไลด์ทัศนศึกษา

- 2.1 ความต้องการค่านงงบประมาณทุกหน่วย สไลด์ทัศนศึกษามีความ
ต้องการงบประมาณเพิ่มเติมให้มากกว่าเดิมและให้เพียงพอกับ
ความจำเป็นในการดำเนินงานบริการ
- 2.2 ความต้องการจำนวนเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมปรากฏว่า ทุกหน่วย
ต้องการเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมระหว่าง 1 - 3 คน เป็นอย่างน้อย
- 2.3 ความต้องการประสบการณ์เพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่ สไลด์ ปรากฏว่า
เจ้าหน้าที่ สไลด์ ต้องการ โอกาสไปฝึกงานหรือดูงานในหน่วยงาน

โสตทัศนศึกษาแห่งอื่น ๆ มีจำนวนสูงสุดคือต้องการทุกคน รองลงมาเป็นความต้องการความรู้ หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวางแผนและดำเนินโครงการวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน เพื่อจะใช้ดำเนินงานที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ก็เป็นความต้องการในด้านการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีผลิต วัสดุอุปกรณ์การสอนและการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ

ทางด้านความคิดเห็นถึงความจำเป็นของการมีศูนย์โสตทัศนศึกษาหรือหน่วยงาน เฉพาะที่ให้บริการ เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน

1. ศูนย์โสตทัศนศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

1.1 อาจารย์ที่เห็นว่าการมีศูนย์โสตฯ ระดับมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากที่สุด มีสูงถึงร้อยละ 47.47 ที่เห็นว่ามี ความจำเป็นมากมีร้อยละ 32.72 ที่เห็นว่าจำเป็นปานกลาง ร้อยละ 13.82 จะเห็นได้ว่าอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นความ จำเป็นของการมีศูนย์โสตทัศนศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย คือ ที่เห็นว่าจำเป็นมาก และจำเป็นมากที่สุดมีรวมกันถึง ร้อยละ 80.19

1.2 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นถึงความจำเป็นของการมี ศูนย์โสตฯ ระดับมหาวิทยาลัยปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยรวมตกอยู่ใน เกณฑ์เห็นว่าจำเป็นมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นของอาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์ธรรมศาสตร์ให้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.90 ซึ่งจะเห็น ได้ว่าเป็นเกณฑ์ปานกลางในระดับสูง (ดูตารางที่ 36)

1.3 ค่าเฉลี่ยความเห็นของกลุ่มอาจารย์ชาย และอาจารย์หญิงอยู่ในเกณฑ์เดียวกันคือเห็นว่าจำเป็นมาก (4.20 : 4.12) กลุ่มอาจารย์ตรีให้ค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุด (4.42) กลุ่มศาสตราจารย์ให้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด (4.00) (ดูตารางที่ 37) แต่เมื่อพิจารณาารวมกันแล้วปรากฏว่า อาจารย์ทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความเห็นอยู่ในระดับเดียวกัน คือ เห็นว่ามีความจำเป็นมาก

1.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความเห็นถึงความจำเป็นในการมีศูนย์ใสตา ระดับมหาวิทยาลัยของอาจารย์ทุกมหาวิทยาลัย ไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูตารางที่ 40)

2. ศูนย์ใสตาที่คั่นศึกษาระดับคณะ

2.1 อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นความจำเป็นของการมีศูนย์ใสตาที่คั่นศึกษาระดับคณะ ปรากฏว่าอาจารย์ร้อยละ 50.26 เห็นว่าจำเป็นมากที่สุด อาจารย์ร้อยละ 22.58 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก อาจารย์ที่เห็นว่ามีควมจำเป็นปานกลางมีร้อยละ 20.74 ส่วนอาจารย์ที่เห็นว่าจำเป็นน้อยและไม่จำเป็นเลยมีเพียงร้อยละ 6.45

2.2 จากค่าเฉลี่ยรวมปรากฏว่า ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นอยู่ในเกณฑ์มีความจำเป็นมาก (4.12) อาจารย์บุคลากรกรรณมหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.28 อาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.60 (ดูตารางที่ 36)

2.3 ค่าเฉลี่ยความเห็นจากอาจารย์กลุ่มต่าง ๆ ปรากฏว่า
กลุ่มอาจารย์หญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าอาจารย์ชาย
(4.29 : 4.07) แต่ยังคงอยู่ในระดับเดียวกัน
กลุ่มศาสตราจารย์ให้ค่าเฉลี่ยความเห็นสูงสุดคือ 5.00
รองลงมาเป็นกลุ่มผู้ช่วยศาสตราจารย์ (4.70) และ
อาจารย์โทเป็นกลุ่มที่ให้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.93
(ดูตารางที่ 37)

2.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความเห็นเกี่ยวกับ
ความจำเป็นในการมีศูนย์สารสนเทศศึกษาระดับคณะของ
อาจารย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ไม่ปรากฏว่ามีความแตก
ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูตารางที่ 41)
ค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์เดียวกันคือ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มี
ความจำเป็นมาก

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและผลของการวิจัยที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดอาจสรุปได้ว่า

1. ทางด้านสถานภาพ

หน่วยงานทางสารสนเทศศึกษาของคณะต่าง ๆ ในทุกมหาวิทยาลัยยังมีไม่
เพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกการสอนแก่อาจารย์ และหน่วยงานที่มี
อยู่แล้วก็ยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
เนื่องจากความขาดแคลนในก้านงบประมาณ ก้ำสังเจ้าหน้าที่ การดำเนินงาน
บริการที่มีระเบียบแบบแผน และการส่งเสริมอย่างจริงจังจากผู้บริหาร
อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางการสอนมากพอสมควร มีประสบการณ์
ทางสารสนเทศศึกษาบ้าง ซึ่งยังอาจเป็นอุปสรรคต่อการใช้สื่อประกอบการสอน

เนื่องจากการใช้ไม่เป็นไมรู้แหล่งชากแคลนอุปกรณ์ ไม่เห็นความจำเป็นของการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน หรือส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะไม่รู้ ส่วนใหญ่อาจารย์จึงมักใช้วิธีการสอนตามแบบที่ตนเคยได้เรียนมา ประสบการณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนใหม่ ๆ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกการสอน อาจารย์ยังมีไม่มากนัก การเผยแพร่บทบาทของเทคโนโลยีใหม่ ๆ แก่บรรดาอาจารย์น่าจะได้รับการพิจารณาส่งเสริม เพื่ออาจารย์ต่าง ๆ จะได้เกิดแนวความคิดนำไปปรับปรุงใช้ หรือเรียกร้องความต้องการในการใช้ประกอบการสอนได้อย่างถูกต้อง

2. ทางด้านความต้องการ

โดยทั่วไป อาจารย์ต้องการในเรื่องสื่อการสอนประเภทฉายมากกว่าอย่างอื่น รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับของจริงของตัวอย่างและภาพแบบต่าง ๆ ประกอบการสอน ส่วนทางด้านเจ้าหน้าที่ใส่ตลับที่นักศึกษา มีความต้องการในเรื่องงบประมาณและบุคลากรมาก

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของอาจารย์ในค่านต่าง ๆ แล้วปรากฏว่าความต้องการ โดยทั่วไป ของอาจารย์แต่ละมหาวิทยาลัยคล้ายคลึงกัน ส่วนใหญ่มุ่งไปทางเดียวกัน และคาดเดาความต้องการอยู่ในเกณฑ์เดียวกันและใกล้เคียงกัน คือ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต้องการปานกลาง ส่วนการกระจายกระจ่ายไปในระดับสูงหรือระดับต่ำอย่างไรขึ้นอยู่กับประเภทของสิ่งของหรืออุปกรณ์ที่ต้องการซึ่งแตกต่างกันออกไปตามรายละเอียด

ส่วนความต้องการของเจ้าหน้าที่ใส่ตลับที่นักศึกษา เนื่องจากประสบอุปสรรคและมีปัญหาในการดำเนินการเช่นเดียวกัน ทุกแห่งจึงมีความต้องการเหมือนกัน

3. ทางด้านความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการมีศูนย์ ใสศทัศน์ศึกษาทั้งระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นถึงความจำเป็นในการที่จะต้องจัดให้มีศูนย์ ใสศทัศน์ศึกษาทั้งระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะ คาเฉลี่ยความคิดเห็นถึงความจำเป็นโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์สูง และความเห็นของอาจารย์แต่ละมหาวิทยาลัยก็มีความคล้ายคลึงกัน ไม่ปรากฏความแตกต่างถึงขั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ทางด้านการพิสูจน์สมมุติฐานของการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย และข้อสรุปของการวิจัย จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้พิสูจน์สมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยทุกข้อครบถ้วน มีข้อมูล สนับสนุนและมีเหตุผลที่เชื่อถือได้ว่า สมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้แต่ต้นนั้นถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการวิจัยครั้งนี้จะไม่สมบูรณ์แบบหรือครอบคลุมปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทาง ใสศทัศน์ศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งหมด ยังมีสิ่งที่จะต้องแก้ไข ศึกษา ค้นคว้าและวิจัยเพิ่มเติมอีก เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ยืนยันได้แน่นอนละเอียดมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาคอ ๆ ไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยทุกแห่งควรส่งเสริมงานเกี่ยวกับสื่อการสอนให้มากยิ่งขึ้น เพิ่มงบประมาณและบุคคลากรให้ตามความจำเป็นของการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมอาจารย์ให้ใช้เครื่องมือ สื่อการสอน

ตลอดจนกลวิธีใหม่ ๆ ในการดำเนินการศึกษา ทั้งนี้เพื่อจะช่วยให้การดำเนินการศึกษาของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การส่งเสริมให้มีหน่วยงานโสตทัศนศึกษากลางของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง น่าจะได้รับการพิจารณาจัดให้มีขึ้น

2. เพื่อเป็นการส่งเสริมงานทางโสตทัศนศึกษาให้แพร่หลายและอำนวยความสะดวกการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย หน่วยงานพิเศษหรือศูนย์บริการเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสานงานการส่งเสริมและบริการการใช้เทคโนโลยีทางการเรียนการสอนใหม่แก่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ติดตามความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ในวงการเรียนการสอนระดับมหาวิทยาลัย ติดต่อขอความช่วยเหลือจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ น่าจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยความสนับสนุนของสภาการศึกษาแห่งชาติ การดำเนินการอาจจะจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ หรือขยายหน่วยงานกลางของบางมหาวิทยาลัยที่มีอยู่แล้วให้สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้โดยให้ความสนับสนุนทางการเงินบุคลากรและอาคารสถานที่เท่าที่จำเป็น หน่วยงานเหล่านี้จะสามารถทำหน้าที่หมุนเวียนแจกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละมหาวิทยาลัย เผยแพร่แนวความคิดใหม่ ๆ ในทางการเรียนการสอนระดับมหาวิทยาลัย ให้ความสะดวกและสนับสนุนงานของศูนย์โสตทัศนศึกษากลางของมหาวิทยาลัยทุกแห่งให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่มหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3. การวิจัยครั้งนี้ได้ชี้ให้เห็นลักษณะหลายประการที่เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยทั่ว ๆ ไป แต่ผู้วิจัยเชื่อว่ยังไม่สมบูรณ์แบบที่เคียว เชนยังไม่ครอบคลุมกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง

ทั้งหมด ยังไม่ครอบคลุมปัญหาทั้งหมด การศึกษาวิจัยต่อ ๆ ไปจึงน่าจะ
 ทำในลักษณะต่อไปนี้

3.1 ศึกษาวิจัยเพิ่มเติมจากกลุ่มอาจารย์พิเศษ ผู้เชี่ยวชาญ
 พิเศษและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียน
 การสอนของมหาวิทยาลัย

3.2 การวิจัยเจาะลึกลงไปเป็นรายมหาวิทยาลัยจะช่วยให้
 มองเห็นปัญหาต่าง ๆ ได้ชัดเจน และสามารถกำหนด
 วิธีดำเนินการแก้ปัญหาของแต่ละมหาวิทยาลัยซึ่งไม่เหมือน
 กันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

4. การวิจัยในตนเองเดียวกันน่าจะได้รับการส่งเสริมให้ทำเป็น
 ระยะ ๆ เช่นทุกช่วงระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี ทั้งนี้เพื่อเป็นการประเมิน
 สถานภาพของเทคโนโลยีทางสัตตศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย เป็น
 การมองให้เห็นภาพโดยทั่วไป (as a whole) ซึ่งจะ
 เป็นเครื่องช่วยกำหนดแนวทางในการส่งเสริมแก้ไขปัญหา หรือส่งเสริม
 การค้นคว้าวิจัยต่อไปในอนาคต